

Akılsızları akılla akıllandırmak aklı

Mehmet Akşit

Eindhoven’da, Stratumseind sokağındaki bir pub’da, bir grup üniversite öğrencisi bir araya gelmişiz, sohbet ediyoruz. Saatlerin gece ikiyi göstermesi ile birlikte barmen elindeki küçük çam sallayarak sesleniyor: “Evet baylar, bayanlar kapatıyoruz. Son içkinizi ısmarlamak istiyorsanız şimdi size son fırsat”. Etrafımdakilere iyi geceler diyerek dışarı çıkıyorum. Bisikletimle tam oradan ayrılmak üzereyken biraz önce pub’da gördüğüm bir kızın oldukça heybetli bir adam tarafından rahatsız edildiğini görüyorum. Adam, bisikleti ile evine gitmek isteyen kızcağzın önüne dikilmiş geçişini engelliyor. Ben hiç yerimde durur muyum, hemen adamın yanına giderek kızı rahat bırakmasını söylüyorum. Vay sen misin öyle diyen, çam yarması bir eliyle yakama yapıyor, diğer eliyle de suratımı dağıtmak üzere kolunu ağır ağır yukarı kaldırıyor. Can havliyle, “Dur bir dakika” diye haykırıyorum. “Ne durması, dişlerini yerinden sökeceğim”. Ben beklemeden: “Eğer gerçekten kendine güveniyorsan yarın akşam saat sekizde burada buluşuruz ve kozumuzu paylaşırız”. Çam yarması, bir eli havada, ağzı bir karış açık, şaşkın şaşkın bana bakıyor. Sonra yüzünü buruşturarak “Tamam saat sekizde burada” diyerek yakamı bırakıyor. Bunu fırsat bilerek adamın elinden sıyrılıyorum. Pedallara son gücümle yüklenerek oradan bir kaçışım vardı ki görmeliydiniz.

Bu olaydan ben, “akılsızla kaba güçle değil, akıl yolu ile mücadele etmek gerekir” dersini çıkarmıştım. Hele hele akılsız sizden çok daha güçlü ise zaten başka seçeneğiniz yok sayılır.

Bir cumartesi akşamı, yine Stratumseind sokağında, tıklım tıklım dolu bir pub’da, genç bir çift ile sohbet ediyorum. İki de şık giyinmiş, tatlı dilli insanlar. Birden ortalıkta

herkesi ite kaka ilerleyen, saçı başı dağınık, iri yarı, serseri bir adam bitiyor. Adam, konuşmakta olduğum bayana bir dirsek atarak bara ulaşmaya çalışıyor. Kadıncağz yere düşmemek için kocasına tutunuyor. Kocasını adama “Ne yapıyorsun, önüne baksana be adam” diye sinirli bir şekilde bağırmasın mı? Vay sen misin bağırın, serseri hemen bir bira şişesini kapıyor, barın tezgâhının köşesine vurarak şişeyi kırıyor ve gözleri kanlı, ağzı köpükler saçarak adama doğru ilerliyor. Serseri benim solumda, bayan karşımda, kocası ise sağ tarafımda. Bakıyorum, nasıl olduysa, ağzına kadar dolu olan pub birden boşalmış. Ben iki tarafı da ayırmak isterken serseri var gücüyle kırık şişeyi sallıyor. Ağabeyimden ödünç aldığım en pahalı gömleğimin kanlar içinde olduğunu görüyorum. Hiç de acı duymadım, nasıl oldu bu derken, şişenin gömleğimi sıyrarak sağ tarafımda duran adamın koluna saplandığını ve adamın kolundan fıskıran kanların benim üzerime geldiğini fark ediyorum. Bu arada genç çift tuvalete doğru kaçarak kapıyı içerden kilitliyor. Serseri, şişe hala elinde, “Çık dışarı, seni öldürecek” diye bağırarak kapıyı tekmelemekle meşgul. Birden serseriyi, PSV-Eindhoven futbol takımının şampiyonluk kutlamalarında gördüğümü hatırlıyorum. Adamın yanına giderek “Yaşasın, PSV şampiyon oldu, bunu kutlamamız gerek, PSV aşkına onu öldürme” diyorum. Serserinin sevinçle gözleri parlıyor ve heyecanlanıyor. Biraz da duygulanarak “PSV şampiyon, ne mutlu bize” diye haykırıyor. Adamın koluna girerek “PSV şampiyon, PSV şampiyon” diye bağırarak, sanki bir karnaval eğlencesindeymiş gibi onu kapıya doğru yönlendiriyorum. Nara ata ata, serseri çıkıp gidiyor.

Serserinin PSV şampiyon sözünü duymasıyla neredeyse sevinçten gözlerinden yaş gelecekti. Akılsızlar her zaman kaba olmuyorlar elbet. Bazen duygulu da olabiliyorlar.

Amsterdam'dan Detroit'e uçuyorum. Ağzına kadar dolu bir uçakta, araya sıkışmış bir vaziyette, bu kadar saat nasıl geçecek düşüncesindeyken tam önümdeki koltukta oturan adamın huzursuzluğu dikkatimi çekiyor. Karnında kurt mu vardır bilinmez, adam kıpır kıpır, yerinde duramıyor. Kemerleri bağlayınız ikaz lambası söner sönmez adam aceleyle yerinden kalkıyor. Uçağın koridorunda bir aşağı bir yukarı gidip geldikten sonra tekrar yerine oturuyor. Ancak henüz birkaç dakika geçmeden yine yerinden kalkıyor. Bu otur kalk saatlerce sürüp gidiyor. Homurdanmalarına rağmen, nedense, hiç kimse bir söz söylemeye cesaret edemiyor. Detroit'e doğru inişe geçtiğimiz zaman, adam koltuğuna oturmak ve kemerini bağlamak zorunda kalıyor. Sonra sık sık başını arkaya doğru çevirerek endişe ile gözlerini bana diyor. Alnında boncuk boncuk terler, yüzünün kırmızıdan sarıya döndüğünü fark ediyorum. Sonra arkasına dönerek bana birden yumruk sallamaz mı? Allahtan kolları yetişmiyor. Ben "OK, sakın ol, korkulacak bir şey yok" dedikçe adam "Yok OK" diyerek kollarını sallamaya devam ediyor. Herkes put gibi, kimseden bir ses çıkmıyor. Uçaktan dışarı çıktığımız zaman olaya tanık olanlar bir araya geliyoruz. Heyecanlı heyecanlı ne yapmamız gerektiğini konuşuyoruz. Sonunda polisi uyarmamız gerektiğine karar veriyoruz. Yanımda oturan Amerikalı bana dönerek, "Herhalde adamda bir ruh hastalığı var. Tahmin ediyorum, siz tam arkasında oturduğunuz için kendini size karşı güvensiz hissetti. Akılsız, bu saçma güvensizlik duygusuyla size saldırdı. Şimdi onu Amerikan polisi ve yasaları akıllandırır".

Son zamanlarda, Avrupa ve Hollanda'da, akılsız politikaların giderek daha bir egemen olduğunu görüyoruz. Bu akılsızlık çok başlı bir canavar gibi toplumu kiskacına almaya devam ediyor. Çoğunluk olmanın verdiği güçle, "Azınlıklar zorla bize uyacaklar"

diyerek, bırakın uyum sağlamayı, uyum sağlamış olan azınlıkları bile uyumsuzluğa itiyorlar. Pedagoji ve sosyoloji bilimlerinin öğretilerini yok sayarak bize hakaret ederek bizi topluma kazandıracaklarını sanıyorlar.

Dil uzmanlarının önerilerinin tam tersine, ana dili eğitimini okullardan kaldırarak, çocuklarımızın kişilik sorunuyla kıvrınmasına, kendilerine güvenlerini kaybetmesine, kelime dağarcıklarının zayıflamasına neden olarak onları başarısızlığa doğru itiyorlar.

Modern hukuk ilkelerini hiçe sayarak, bir kişinin işlediği suçu bütün Müslümanlara mal ediyorlar. Bir milyona yakın Müslüman'ın Hollanda'da barış içinde yaşamak istediğini göz ardı ederek, Müslüman din âlimlerinin açıklamalarına ve tavsiyelerine kulak tıkayarak, "Müslümanlar bizim için en büyük tehlikedir, onlara güvenmiyoruz" gibi düşüncelerle hem sözle hem de kaba kuvvetle bize saldırıyorlar. Böylece, bırakın suç oranını azaltmayı, tam aksine, suç işlememiş azınlıkları zorla suça itiyorlar.

Bize ait olan her şey ne kadar güzel diyerek uygulanıyorlar. Sonra da, sanki tarihi gerçekleri inkâr ederek "Bizim ahlak değerlerimiz yüksek, sizin ki ise çok düşük" diyerek saçma, zararlı ve tehlikeli bir geriye dönüş özlemiyle yanıp tutuşuyorlar.

Bu güçlü, kaba saba, yanıltıcı bir duyguyla bezenmiş, güven değil nefret aşıl原因an akılsızlarla kavgalı olmamız sonunda bize zarar verebilir. Yaşanan son dram, haklı bile olsak, terörün her zaman zararlı olduğunu ortaya koydu. Zorla bir yere varılmıyor. Yıllarca beraber yaşayacağımız için, akılsızları akılla akıllandırmak aklına sahip olmamız, bence bizim için tek yoldur diyorum.

Prof. Dr. Ir. Mehmet Akşit

Enschede Utrecht arası trende, 7 Ocak 2005, Enschede 9 Ocak 2005.

© 2005 Mehmet Akşit. Bu yazılar ancak ticari olmamak koşulu ile kullanılabilir.